

Matthew Quirk

Vuistregel

VAN HOLKEMA & WARENDORF

ISBN 978-90-225-7169-9
ISBN 978-94-023-0257-8 (e-boek)
NUR 332

Oorspronkelijke titel: *The Directive*
Vertaling: Paul Heijman
Omslagontwerp: Wil Immink Design
Omslagfoto: Thinkstock en Wil Immink Design
Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2014 by Matthew Quirk
© 2014 Nederlandstalige uitgave: Van Holkema & Warendorf, onderdeel van
samenwerkende uitgeverijen Meulenhoff Boekeryj
Oorspronkelijke uitgave: Reagan Arthur Book, an imprint of Little, Brown
and Company, a division of Hachette Book Group, Inc.
This edition was published by arrangement with Little, Brown and Compa-
ny, New York, New York, USA. All rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk,
fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schrif-
telijke toestemming van de uitgever.

Voor Ellen

De politie sloot ons in. Ik voelde zijn bloed opdrogen, als schubben op mijn huid straktrekken. Het wees mij aan als de schutter. Ik wist dat ik mijn handen in de lucht moest steken en me overgeven, dat ik mijn leven moest toevertrouwen aan de wetten waaraan ik me onder ede had beloofd te zullen houden, de wetten die mijn familie uiteen hadden gescheurd.

Of ik kon me uitleveren aan de moordenaars. Ze wachtten in de zwarte auto naast me, mijn enige ontsnappingsmogelijkheid. Het achterportier zwaaide open. Ik was onschuldig, maar ik had genoeg meegemaakt om te weten dat de waarheid er niet langer toe deed.

Er werd een hand naar me uitgestoken.

De enige uitweg was er dieper in duiken.

Ik stapte in.

1

Vier dagen eerder

Zet nooit in op andermans weddenschap. Een simpele vuistregel die ik van mijn vader heb geleerd. Dus waar was ik mee bezig toen ik, lopend in een steegje in Manhattan, de twaalfhonderd dollar in mijn zak betastte en een stel driekaartspelers naderde die eruitzagen alsof ze hadden besloten vandaag eens geen mensen neer te steken maar met kaarten te gooche-len?

Ik wist het werkelijk niet. Maar als ik er even over had nagedacht, zou ik het vermoeden hebben gehad dat het te maken had met de acht uur die ik die dag had verdaan met kijken naar motiefjes op porseleinen serviezen, ingeklemd tussen mijn verloofde Annie en mijn toekomstige schoongrootmoeder.

Bergdorf Goodman heeft een speeltuintje dat ze de Verlovingsuite noemen, waar een verkoper in driedelig pak en een rits goed onderhouden dames luxeartikelen presenteren zodat een kan van vijftienhonderd dollar op een gegeven moment redelijk geprijsd lijkt.

De grootmoeder, Vanessa, had de bruiloftstaak op zich genomen omdat Annies moeder al jaren dood was. Onze verkoper had een accent dat Argentijns aandeed. Hij nam ons mee langs alle denkbare vormen van platte schotels, messen, vorken, schoteltjes, kopjes en kommen.

Annie gaf niet veel om materiële zaken – dat was nooit nodig

geweest – maar ik zag dat de grootmoeder haar onder druk zette met het gewicht van de familienaam Clark, de verwachtingen die erbij hoorden.

Vier uur werd vijf uur. Dit was onze tweede stop die dag.

‘Mike?’ vroeg Annie. Zij en haar grootmoeder keken me aan. De verkoper en zijn harem achter hen keken me fronsend aan als een rechtbankjury. Ik was weggedroomd.

‘Heb je gehoord wat ik zei?’ vroeg Vanessa. ‘Vlakke kop en schotel of op een voetje?’

‘O, wat mij betreft iets eenvoudigs,’ zei ik.

Vanessa schonk me een lachje dat haar ogen niet bereikte en zei: ‘Dat verbaast me niet. Vind je niet dat deze iets verfijnder is, of is deze misschien een beetje... eleganter?’

Annie keek me aan. Ik zou alles doen om haar gelukkig te maken maar na vier dagen in New York als een verrijdbare etalagepop van de ene naar de andere te dure winkel te zijn gesleept, had ik geen puf meer.

‘Precies,’ zei ik.

Annie keek bezorgd, Vanessa kwaad.

‘Nou, wat wordt het?’ vroeg ze. ‘Het was een vraag.’

Een paar jaar geleden had Annies vader een stel ontblafte Duitse herders op me afgestuurd om me te doden, maar hij begon knap vriendelijk te worden in vergelijking met Vanessa.

Annie keek nerveus van haar grootmoeder naar mij. ‘Mike?’

De Argentijn frunnikte aan zijn horlogeketting. Vanessa trok een zeshonderddraads servet strak als een wurgkoord. Mijn ogen waren zo droog van het eindeloze kijken en de felle verlichting van het warenhuis dat ik mijn oogleden bijna voelde schuren toen ik ze dichtdeed. Flippen – bijvoorbeeld met één armzwaai de hele tafel leegmaaien – werd steeds aantrekkelijker, maar was misschien niet de beste zet.

Ik stond op en klikte met mijn tong. ‘Willen jullie me even excuseren? Ik bedenk opeens dat ik voor sluitingstijd mijn accountant moet bellen.’

Dat was een leugen, maar wel een die werkte. Als er voor

Annies familie iets heilig was, dan was het geld. Hiermee kon ik ontsnappen.

Ik snelwandelde naar de uitgang. De Argentijn gebaarde dat ik moest terugkomen – misschien hadden ze als noodoplossing voor overdonderde verloofden een herstelruimte met ribeye en een sportzender – maar ik had ineens dringend behoefte aan frisse lucht en straatgewoel.

2

Op weg naar Bergdorf had ik vanuit mijn ooghoek al een glimp van het driekaartspel opgevangen. Het werd gespeeld in een zijstraat met hoge stapels vuilniszakken, ongeveer halverwege de marmeren etalages van Fifth Avenue en de Middle American Mall waarin Times Square was veranderd.

Ik zocht mijn weg op de overvolle trottoirs en zag oplichters aan het werk tussen de toeristen. Een zakkenroller beoefende zijn vak bij de mensen die om een Chinese portrettekenaar heen stonden. Aan de overkant van de straat palmden een paar roembeluste rappers voorbijgangers in door hun naam op een cd van een tientje te schrijven en een weinig subtiële methode te gebruiken om de koop te af te ronden. Het deed me goed tussen al dat lawaai en bedrog te zijn na uren van geforceerde braafheid en airconditioning.

Ik had geen duidelijk beeld van waar ik heen wilde, en begaf me al snel naar het kaartspel dat ik eerder had gezien. Tot mijn verbazing was het nog aan de gang, zij het dat ze naar het andere eind van het straatje waren verhuisd.

De zwendelaar die de kaarten manipuleerde, was een slungelachtige man van wie een taaie, desperate kracht uitging. Hij had een te grote honkbalpet van de Yankees over zijn ogen getrokken en zijn spijkerbroek hing halverwege zijn gat.

Als kaarttafel had hij drie melkpakken rechtop gezet met een

krant eroverheen. De kaarten en de babbel gingen razendsnel. 'Tweeën zijn nieten en aas betaalt. Zoek de pot, zoek de pot, zoek de pot.'

Hij wierp even een blik op me, maar deed of hij me niet zag toen ik dichterbij kwam. Met een miniem optrekken van een wenkbrauw gaf hij de rest van de ploeg aan dat het spel kon beginnen. Er waren vier spelers.

Toen ik dichterbij kwam, seinde hij ze op subtiële wijze in, en ze maakten net genoeg ruimte voor me om bij de kaarttafel te komen. Ze speelden vier rondjes terwijl ik er stond: dansende kaarten, geld dat in en uit de handen van de zwendelaar vloog, heen en weer tussen winnaars en verliezers. Niet dat het iets uitmaakte: ze waren allemaal deel van de ploeg, werkten met hetzelfde geld, dat allemaal bij de zwendelaar terecht kwam. Zo werkt het driekaartspel.

En daarom was het zo stom er een dubbeltje voor te riskeren. Ook al kende ik de trucjes, ik zou ze op hun eigen doortrapte gebied moeten verslaan.

Ik had moeten blijven staan om even na te denken over wat ik in godsnaam van plan was en weg moeten lopen, terug naar Bergdorf en de zuiver zilveren sorbetlepeltjes.

In plaats daarvan ging ik meedoen. De kaartspeler begon me te bewerken. 'Inleggen of doorlopen. Aan het eind van de straat speelt *The Lion King* als je zo nodig ergens naar wil kijken. Dit is alleen voor spelers.'

Ik negeerde hem, gedroeg me een beetje angstig, een beetje stoer, wat kenmerkend is voor een slachtoffer dat een façade van wereldwijsheid opbouwt. Jezus, en zo liep ik er ook helemaal bij. Ik had die week zo hard gewerkt dat ik tegen Annie had gezegd dat ze voor de trip maar wat kleren in de koffer moest gooien. Ik droeg een trui met een v-hals onder een blauwe blazer, een broek van een soort moleskin en bootschoenen. Ik denk dat ze voor de ontmoeting met oma mijn status had willen verhogen door me uit te monteren als lid van een zeilvereniging. Ik leek op hersenloos geld. Ik zou mezelf hebben beroofd.

De ploeg drong van achteren op, duwde me dichters naar de speeltafel. 'De poorten sluiten' heet dat, het slachtoffer, de *mark* aan de haak slaan, de eerste fase van de snelle zwendel. Er speelde maar één vrouw, en ze had net twee keer gewonnen. De inzet stond al op veertig dollar. Nadat de zwendelaar de kaarten heeft geworpen, leg je je inzet voor de kaart die volgens jou schoppen-aas is. Je kan worden overtroefd door iemand die jouw inzet bij een andere kaart verdubbelt. De hoogste inzet speelt, slechts één speler en één inzet per ronde. Daar draait het bij deze zwendel om.

'Hij accepteert mijn inzetten niet meer,' fluisterde ze tegen me. 'Ik ben te goed. Ik heb het door.'

Ze was ongeveer een meter zestig, bleek en blond, een echt stadsmens te oordelen naar haar felle blik en een lijf dat je niet kon negeren. 'Help even mee,' zei ze met een veelbetekenende blik. Terwijl ze me een lichte por gaf, liet ze tachtig dollar in versleten briefjes van twintig in mijn hand glijden en knipoogde naar me. 'Leg dat neer, daar links.'

Een deegsliert van een jonge vent met openhangende mond legde veertig in het midden. Ik pakte haar stapeltje twintigjes aan en legde ze links neer. 'Tachtig,' zei ik. De zwendelaar keek naar de inzet en leek de pest in te hebben, draaide de schoppen-aas bij mijn inleg om en gaf me honderdzestig dollar.

Het driekaartspel kent een vaste rolverdeling. Het schatje links van me was de 'aanjaagster' en het was haar taak me een risico-loos voorproefje van het spel te geven, om me te laten geloven dat de zwendelaar kon worden verslagen, om me over te halen mijn eigen geld in te zetten. Ik schoof het geld dat ik net had gewonnen over de krant naar haar toe. Toen ze het wilde pakken, greep de zwendelaar haar bij haar pols. 'Wat krijgen we nou? Me-ner hier heeft gewonnen. Beginnersgeluk.'

'Het is haar geld,' zei ik. 'Ik heb voor haar gewed.'

Hij draaide zich naar mij toe. 'Kom me hier niet aan met die verdomde Wall Street-geintjes,' zei hij. 'Als je wil spelen, zet dan in. Of is al je geld in dat matrozenpakje van je gaan zitten?'

Kleiner het slachtoffer. Daarmee werd meestal het aan de haak slaan afgerond. Ik voelde me beledigd, kwaad en wraakzuchtig: rijp voor de pluk.

'Bij de aas is het hoekje geknakt,' fluisterde de vrouw me in. Ze hing nu als een bondgirl aan me, zwenfelde mijn zelfvertrouwen aan. Het hoekje was teruggebogen, maar een ervaren zwendelaar kan dat naar believen aan- en uitzetten. Het was nog een manier om me erin te trekken, me ervan te overtuigen dat ik niet kon verliezen. Ik pakte mijn portemonnee en haalde er een twintigje uit.

Ik keek hoe hij de kaarten neergooide, er telkens twee oppakte en één neergooide. Iedereen gaat ervan uit dat je de onderste laat vallen, maar in feite gooi je de bovenste met een vingervlugge beweging die 'hype' wordt genoemd. Deze jongen was er niet erg goed in, maar het is een overtuigende techniek, ook als ze slecht wordt uitgevoerd.

De kaarten kwamen neer. De aas viel op met zijn hoekje. Ik legde mijn twintigje ernaast. Toen speelde de jongen met de open mond zijn rol. Hij was de 'overtroever'. Als jij de goede kaart koos, was zijn rol de inzet meteen te verdubbelen zodat jij niet kon winnen. Als jij je geld bij de verkeerde kaart legt, blijft hij op de achtergrond en laat de zwendelaar je geld pakken. Het spel is niet te winnen.

En zo geschiedde. De kaart van de overtroever werd gespeeld. Hij verloor en de zwendelaar draaide de aas om bij mijn inzet.

'Je zou hebben gewonnen,' fluisterde het meisje in mijn oor.

Ik pakte nog een paar twintigjes uit mijn portemonnee. De ogen van de zwendelaar lichtten op. Er stonden nu aardig wat mensen om ons heen. Rechts van me een paar welgeklede, goedgebouwde kerels die volgens mij in de stad waren voor een feest van een zwarte studentenvereniging. Links van me een oud Chinees dametje van in de tachtig met een grote plastic boodschappentas.

Ze zette een tientje in op de goede plek, in het midden. Misschien ontging het de overtroever, die niet al te snugger leek, wat

er gebeurde, want hij vergat de inzet te verdubbelen en de tien dollar van het dametje bleef staan.

Maar het maakte geen verschil. De zwendelaar liet de rechterkaart – die ik had gevolgd en waarvan ik wist dat het een twee was – onder haar winnende aas in het midden glijden en draaide ze om. Bij het neerkomen was de winnende aas veranderd in een verliezende twee. De zwendelaar had ze tijdens het omdraaien verwisseld. Daarom kun je nooit winnen, ook al heb je al het geld van de wereld om de overtroever mee te overtroeven.

Ik wist alles wat ik moest weten om deze knapen in hun eigen spel te verslaan. Ik pakte al mijn geld uit mijn zak, nog ongeveer negenhonderd dollar na wat ik die dag had uitgegeven, en hield het in mijn hand. Ik loop altijd met veel geld op zak, een oude gewoonte.

‘Aas betaalt uit en tweeën verliezen. Volg het lekkers, volg het lekkers in de pot, het geld zit bij het lekkers.’

De zwendelaar was met de kaarten bezig en ratelde maar door. Het knikje verdween uit de kaart tijdens het schudden. Hij had het niet meer nodig nu ik mijn geld tevoorschijn had gehaald en mijn vertrouwen in Pussy Galore absoluut was. Ik volgde de aas. De kaarten vielen.

‘Links,’ fluisterde de vrouw die zich aan me vastklampte, ze stuurde me naar de verkeerde. Ik legde een tientje neer bij de middelste kaart, waar de aas was terechtgekomen. Ze wilden me niet laten winnen, dus legde de overtroever een twintigje bij de rechterkaart. Alles volgens plan. Ik verdubbelde zijn inzet met veertig dollar bij mijn aas. Het ging over en weer: tachtig, honderdzesentwintig, driehonderdveertig...

‘Zeshonderdveertig,’ zei ik, en ik legde het op de krant naast de aas. Het mooie van wedden met zo’n groot bedrag is dat als je het geld neerlegt, de stapel zo uitwaaiert dat de biljetten de kaarten een fractie van een seconde verbergen.

De overtroever keek naar mij, verbijsterd, daarna naar zijn eigen bundel geld. Hij had misschien nog zes twintigjes over. Hij

kon mijn inzet niet verdubbelen. Hij likte zijn lippen, wendde zich tot de zwendelaar om hulp.

Ik had gekeken hoe ze met hun geld zaten en wist dat ze niet over me heen konden. Het leek de zwendelaar niet te deren.

‘Gekko wordt hebzuchtig. Hebzucht is goed! Zeshonderdveertig is de inzet.’ Hij hoefde alleen maar de aas van het midden, mijn keuze, om te ruilen voor een van de tweeën ernaast en de hele stapel was van hem. Hij had moeten doen alsof hij zich een beetje zorgen maakte, maar hij zat te stralen. Ik begon nu toch enigszins te twijfelen. Ik verheugde me er niet op Vanessa en Annie te moeten vertellen dat we vanavond bij Wendy’s moesten eten omdat ik me bij een driekaartspel had laten inpakken.

Ik keek toe hoe hij de rechter twee oppakte en gebruikte om de aas mee om te draaien waar ik mijn geld op had gezet. Tijdens die handeling verwisselde hij ze natuurlijk en hij legde neer wat volgens hem de verliezende kaart moest zijn.

‘Twee verliest,’ begon hij triomfantelijk. Maar toen nam hij de moeite echt naar de kaarten te kijken en zag dat schoppenaas hem aanstaarde, naast mijn zeshonderdveertig dollar. Zijn ogen puilden uit hun kassen.

De toeschouwers die niet bij het ploegje hoorden, joelden van de pret. Een van de kerels sloeg zijn arm om mijn schouders.

Ik had jarenlang niet meer met kaarten geklooid, maar toch was het niet moeilijk geweest, vooral niet met zo’n slordige zwendelaar als deze, om zelf de kaarten met pink en ringvinger om te ruilen op het moment dat ik het geld neerlegde. Ik wist wat zijn volgende zet zou zijn, dus toen hij ze later verwisselde, gaf hij me uiteindelijk de winnende kaart.

Ik had eerlijk gewonnen. En valselijk, dus ik was aan alle kanten gedekt.

‘Pliesie,’ riep de overtroever.

Dat had ik kunnen weten. Als het spelletje misloopt, of als hij een slachtoffer voldoende heeft uitgekled, roept de uitkijk ‘politie’ en iedereen neemt de benen. Het is de laatste toevlucht bij zo’n zwendel. Ook als het slachtoffer wint, verliest hij. De

bende zette het op een lopen. In één zwaai stopte de zwendelaar geld en kaarten in zijn zak en probeerde weg te schieten. Mijn verse makkers van Alpha Phi Alpha zagen eruit alsof ze het principe van eerlijk spel wel wat spierkracht wilden geven en versperden hem aan twee kanten de weg. Het gevolg was dat hij door mij heen moest, met een rechtse hoek op mijn nieren toen hij me uit de weg mepte en zijn melkpakken op de grond vielen.

De andere kerels riepen hem een paar vindingrijke bedreigingen achterna.

‘Laat je je door die schoft zomaar beroven?’ riep een van de toeschouwers. ‘Je hebt eerlijk gewonnen, man. Als ik die vent te pakken kreeg, zou ik zorgen dat ik mijn geld terugkreeg.’

‘Zet nooit in op iemand anders’ weddenschap,’ zei ik, en ik haalde mijn schouders op en liep weg. Toen ik het straatje uit liep, merkte ik dat ik liep te glimlachen. Ik had in lange tijd niet zoveel plezier gehad. Na mijn strijd met de zwendelaars van New York kon ik zeker mijn verloofde van vijftig kilo, haar grootmoeder en een theekopje met voetje aan.

Het hele voorval had twintig minuten geduurd. Ik was al snel terug bij Bergdorf en ging tussen Annie en Vanessa zitten. De pijn onder mijn ribben was verminderd tot een dof kloppen. Arturo demonstreerde de kwaliteiten van verschillende visvorren.

‘Mike,’ zei Annie, en ze keek me lief aan. ‘Alles goed met je? Ben je voor vandaag uitgetrouwd?’

Op mijn schoot, uit het zicht van de rest van het gezelschap, bekeek ik wat ik de zwendelaar afhandig had gemaakt toen hij zich langs me heen had gestort. Als je doelwit ruime baggy pants draagt, zijn zijn zakken makkelijk te rollen.

Hij was met lege handen gevlucht, ik was weggelopen met mijn zeshonderdveertig dollar, plus nog eens achthonderd of zo voor mijn moeite en een mes zoals ik nog nooit had gezien. Het was smal en had een mooi gevlamd rozenhouten heft en koperen stootplaat. Het moest tachtig jaar oud zijn, Spaans of Italiaans. Het was geen springmes, maar het sprong zo snel en makkelijk

open dat dat wel het geval had kunnen zijn. Ik had het gevoel dat onze knaap het van iemand had gejat.

Het was een van de dodelijkst ogende dingen die ik ooit in handen had gehad. Ik knipte het voorzichtig dicht en stopte het met het geld in mijn zak.

Met mijn hand op het geld in mijn zak, begon ik te lachen. 'Ik vermaak me kapot,' zei ik, en daarna richtte ik me tot Annies grootmoeder: 'En ik vind dat je volkomen gelijk hebt wat betreft de juskom, Vanessa. Limoges, en niet anders. En Arturo...' Ik wreef in mijn handen. 'Heb je die catalogi van Haviland nog?'

Dat was het moment. Geflankeerd door mijn verloofde en haar grootmoeder, gezeten in de Verlovingssuite, en spelend met het Spaanse mes in mijn zak en de smoezelige rol twintigjes die ik even daarvoor een straatzwendelaar afhandig had gemaakt, besefte ik dat er misschien iets niet helemaal goed zat bij mij, en met die droom die ik jaren had nagejaagd, de droom van een rustig, respectabel bestaan.